

Obchodní právo

Právní osoby

- subjektem práv a povinností, tedy jejich nositelem – vedle člověka (právní osobnost zákon uznává – existuje nezávisle na něm) i PO (zákon přiznává – je věcí státu)
- PO – umělý útvar, který se vytvářejí lidé k naplnění různých účelů

PO je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. PO může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.

Právní osoby

Právní osoba má **právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.**

Právní osoby vedou **spolehlivé záznamy** o svých majetkových poměrech, i když nejsou povinny vést účetnictví podle jiného právního předpisu.

Veřejné rejstříky

Do veřejného rejstříku se o právnické osobě **zapíše** alespoň den jejího vzniku, den jejího zrušení s uvedením právního důvodu a den jejího zániku, jakož i její název, adresa sídla a předmět činnosti, jméno a adresa bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právnickou osobu zastupuje, a údajů o dni vzniku nebo zániku jejich funkce.

Veřejné rejstříky právnických osob jsou **přístupné každému**; každý do nich může nahlížet a pořizovat si z nich výpisy, opisy nebo kopie.

Povinnost nahlásit **změny** bez zbytečného odkladu. Proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údají zapsanému do veřejného rejstříku, nenámá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti.

Byl-li údaj zapsaný ve veřejném rejstříku **zveřejněn**, nemůže se nikdo po uplynutí patnácti dnů od zveřejnění dovolat, že o zveřejněném údají nemohl vědět. Neodpovídá-li zveřejněný údaj zapsanému údají, nemůže se ten, jehož se údaj týká, vůči jiné osobě dovolat zveřejněného údaje; prokáže-li však, že jí byl zapsaný údaj znám, může proti ní namítnout, že zveřejněný údaj zapsanému neodpovídá.

Ustavení a vznik právnické osoby

USTAVENÍ

- Právnickou osobu **lze ustavit** zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, popřípadě jiným způsobem, který stanoví jiný právní předpis.
- Pro zakladatelské právní jednání se vyžaduje **písemná forma**.
- Neuvede-li se, na jaký čas se právnická osoba ustavuje, platí, že je ustavena na **dobu neurčitou**.
- Více zakladatelů zakládá právnickou osobu **přijetím stanov** nebo **uzavřením jiné smlouvy**.
- Zákon stanoví, ve kterých případech lze právnickou osobu založit **i právním jednáním jedné osoby obsaženým v zakladatelské listině**.

VZNIK

- Právnická osoba **vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku**.

Název

- Jménem právnické osoby je její **název**.
- Název musí odlišit právnickou osobu od jiné osoby a obsahovat označení její právní formy. Název **nesmí být klamavý**.
- Název může obsahovat **jméno člověka**, k němuž má právnická osoba zvláštní vztah. Je-li člověk živ, lze užit jeho jméno v názvu právnické osoby jen s jeho souhlasem; zemřel-li, aniž dal souhlas, vyžaduje se souhlas jeho manžela, a pokud není, souhlas zletilého potomka, a pokud není on, souhlas předka.
- Kdo má právo udělit souhlas k užití jména člověka v názvu právnické osoby, má právo jej kdykoli odvolat, a to i když jej udělil na určitou dobu.
- Právnická osoba, která byla dotčena **zpochybněním svého práva k názvu** nebo která **utrpěla újmu pro neoprávněný zásah** do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
- Stejná ochrana náleží právnické osobě **proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí**, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby.

Sídlo

- Při ustavení právnické osoby se určí její **sídlo**. Nenaruší-li to klid a pořádek v domě, může být sídlo i v bytě.
- Každý se může dovolat **skutečného sídla právnické osoby**.
- Proti tomu, kdo se dovolá sídla zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže právnická osoba namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě.

Účel právnických osob

- Právnickou osobu lze ustavit **ve veřejném** nebo v **soukromém zájmu**. Tato její povaha se posuzuje podle hlavní činnosti právnické osoby.
- **Zakazuje** se založit právnickou osobu, jejímž **účelem** je **porušení práva** nebo **dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem**, zejména je-li jejím účelem
 - a) popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení,
 - b) rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti,
 - c) podpora násilí nebo
 - d) řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.
- **Zakazuje** se založit právnickou osobu ozbrojenou nebo s ozbrojenými složkami, ledaže se jedná o právnickou osobu zřízenou zákonem (zákon výslovně dovoluje nebo ukládá nebo sportovní nebo kulturní účely, myslivost).

Veřejná prospěšnost

- **Veřejně prospěšná** je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.
- Veřejně prospěšná právnická osoba má právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku.
- Soud o **odnětí statusu veřejné prospěšnosti** rozhodne na návrh osoby, která na tom má právní zájem, nebo i bez návrhu v případě, že právnická osoba přestane splňovat podmínky pro jeho nabytí a nedostatek ani na výzvu soudu v přiměřené lhůtě neodstraní.

Orgány právnické osoby

- Právnická osoba si tvoří orgány o jednom členu (individuální) nebo o více členech (kolektivní).
- **Fyzická osoba**, která je členem orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána (dále jen „člen voleného orgánu“), musí být **plně svéprávná**.
- Týká-li se hlavní činnosti právnické osoby nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností a není-li hlavním účelem právnické osoby podnikání, může zakladatelské právní jednání určit, že členem voleného kolektivního orgánu právnické osoby může být i osoba nezletilá nebo osoba s omezenou svéprávností.
- Je-li **orgán kolektivní**, rozhoduje o záležitostech právnické osoby ve sboru. Je schopen usnášet se za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů.
- Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat **s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí**. Má se za to, že jedná nedbale, kdo **není této péče řádného hospodáře schopen**, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.
- Nenahradil-li **člen voleného orgánu** právnické osobě **škodu**, kteou jí způsobil porušením povinnosti při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nahradit, ručí věřiteli právnické osoby za její dluh v rozsahu, v jakém škodu nenahradil, pokud se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.

Jednání za právnickou osobu

- **Kdo** právnickou osobu **zastupuje, dá najevo, co ho k tomu opravňuje**, neplyne-li to již z okolností. Kdo za právnickou osobu podepisuje, připojí k jejímu názvu svůj podpis, popřípadě i údaj o své funkci nebo o svém pracovním zařazení.
- **Člen statutárního orgánu** může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech.
- Náleží-li působnost statutárního orgánu více osobám, tvoří **kolektivní statutární orgán**. Neurčí-li zakladatelské právní jednání, jak jeho členové právnickou osobu zastupují, činí tak **každý člen samostatně**.
- Právnickou osobu zastupují její **zaměstnanci** v rozsahu obvyklém vzhledem k jejich zařazení nebo funkci; přitom **rozhoduje stav, jak se jeví veřejnosti**.
- **Omezení** zástupčího oprávnění **vnitřním předpisem** právnické osoby má účinky vůči třetí osobě, jen muselo-li jí být známo.
- Právnickou osobu **zavazuje protiprávní čin**, kterého se při plnění svých úkolů dopustil člen voleného orgánu, zaměstnanec nebo jiný její zástupce vůči třetí osobě.

Zrušení právnické osoby

- Právnická osoba se **zrušuje** právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena, a z dalších důvodů stanovených zákonem.
- O **dobrovolném zrušení právnické osoby** rozhoduje její příslušný orgán.
- Po zrušení právnické osoby se vyžaduje její **likvidace**, ledaže celé její jmění nabývá právní nástupce, nebo stanoví-li zákon jinak.
- **S likvidací** se právnická osoba zrušuje
 - a) uplynutím doby, na kterou byla založena,
 - b) dosažením účelu, pro který byla založena,
 - c) dnem určeným zákonem nebo právním jednáním o zrušení právnické osoby, jinak dnem jeho účinnosti, nebo
 - d) dnem právní moci rozhodnutí orgánu veřejné moci, nestanoví-li se v rozhodnutí den pozdější.

Zrušení právnické osoby

- **Soud** na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže

- a) vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek,
- b) již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem,
- c) nemá déle než dva roky statutární orgán schopný usnášet se, nebo
- d) tak stanoví zákon.

+ přiměřená lhůta k odstranění nedostatků

Přeměna právnické osoby

- Přeměnou právnické osoby je **fúze, rozdělení a změna právní formy**.
- **Fúze** se děje **sloučením** nebo **splynutím** nejméně dvou zúčastněných právnických osob.
- Při **sloučení** nejméně jedna ze zúčastněných osob zaniká; práva a povinnosti zanikajících osob přecházejí na jedinou ze zúčastněných osob jako na nástupnickou právnickou osobu.
- Při **splynutí** zanikají všechny zúčastněné osoby a na jejich místě vzniká nová právnická osoba jako osoba nástupnická; na ni přecházejí práva a povinnosti všech zanikajících osob.
- Právnická osoba se **rozštěpením** rozděluje **se založením nových právnických osob**, nebo se **rozděluje za současného sloučení s jinými právnickými osobami** (dále jen „rozdělení sloučením“).

Zánik právnické osoby

- Právnická osoba zapsaná do veřejného rejstříku **zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku.**
- Právnická osoba, která nepodléhá zápisu do veřejného rejstříku, **zaniká skončením likvidace.**

Korporace

- **Korporaci** vytváří jako právnickou osobu **společenství osob**.
- Na právnickou osobu tvořenou jediným členem se hledí jako na korporaci.
- **Přijetím členství** v korporaci se člen vůči ní zavazuje chovat se čestně a zachovávat její vnitřní řád. Korporace nesmí svého člena bezdůvodně zvýhodňovat ani znevýhodňovat a musí šetřit jeho členská práva i oprávněné zájmy.
- Poškodí-li korporaci její člen nebo člen jejího orgánu způsobem, který zakládá jeho povinnost k náhradě a kterým byl poškozen i jiný člen korporace na hodnotě své účasti, a domáhá-li se náhrady jen tento člen, může **soud škudci** i bez zvláštního návrhu **uložit povinnost nahradit způsobenou škodu** jen korporaci, pokud to odůvodňují okolnosti případu, zejména pokud je dostatečně zřejmé, že se takovým opatřením vyrovná i škoda na znehodnocené účasti.

Spolek

- **Alespoň tři osoby** vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm.
- Vytvoří-li spolky k uplatňování společného zájmu nový spolek jako svůj **svaz**, vyjádří v názvu nového spolku jeho svazovou povahu.
- Nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho.
- Členové spolku **neručí za jeho dluhy**.
- Název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“.
- **Hlavní činností** spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen. Podnikání nebo jiná výdělečná činnost hlavní činností spolku být nemůže.
- Vedle hlavní činnosti může spolek vyvíjet též **vedlejší hospodářskou činnost** spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, je-li její účel v podpoře hlavní činnosti nebo v hospodárném využití spolkového majetku.
- **Zisk z činnosti spolku** lze použít pouze pro spolkovou činnost včetně správy spolku.

Orgány spolku

- Členská schůze
- Kontrolní komise
- Rozhodčí komise

Likvidace spolku

- Likvidátor naloží s likvidačním zůstatkem podle stanov. Určí-li stanovy spolku se statusem veřejné prospěšnosti, že má být likvidační zůstatek použit k jiným než veřejně prospěšným cílům, nepřihlíží se k tomu.
- Nelze-li s likvidačním zůstatkem naložit podle stanov, **nabídne likvidátor likvidační zůstatek spolku s účelem obdobným**. Není-li to možné, nabídne likvidátor likvidační zůstatek **obci, na jejímž území má spolek sídlo**. Nepřijme-li obec nabídku do dvou měsíců, nabývá likvidační zůstatek **kraj**, na jehož území má spolek sídlo. Získá-li likvidační zůstatek obec nebo kraj, použije jej jen k veřejně prospěšnému cíli.
- Obdržel-li spolek účelově vázané plnění z veřejného rozpočtu, likvidátor naloží s příslušnou částí likvidačního zůstatku podle rozhodnutí příslušného orgánu.

Fundace

- **Fundace** – souhrnné označení pro PO, jejichž základem je majetek.
- Patří mezi ně:
 - Nadace
 - Nadační fondy
 - Ústavy

Nadace

- Zakladatel zakládá nadaci **k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu**. Účel nadace může být **veřejně prospěšný**, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě či jinak.
- **Zakazuje se** založit nadaci **za účelem podpory politických stran a hnutí** nebo jiné účasti na jejich činnosti. Zakazuje se založit nadaci **sloužící výlučně výdělečným cílům**. Plní-li nadace zakázaný účel, soud ji i bez návrhu zruší a nařídí její likvidaci.
- Nadace může podnikat, pokud podnikání představuje pouhou vedlejší činnost a výtěžky podnikání slouží jen k podpoře jejího účelu; nadace však podnikat nesmí, pokud to zakladatel v nadační listině vyloučil. Za stejných podmínek může nadace převzít vedení obchodní společnosti.
- Nadace **nesmí** být **neomezeně ručícím společníkem** obchodní společnosti.

Založení nadace

- Název nadace obsahuje slovo „**nadace**“.
- Pravidelnou součástí názvu nadace je označení poukazující na její účel.
- Nadace se zakládá **nadační listinou**, kterou může být zakládací listina nebo pořízení pro případ smrti.
- Zakládací listinu nadace pořizuje jedna osoba nebo více osob.
- Založena k:
 - obecně prospěšnému účelu
 - soukromému účelu (nově) – jakákoliv podpora, kt. vylepší stávající postavení beneficianta

Statut a vznik nadace

- Při založení nadace **pořízením pro případ smrti** se do nadace vnáší vkład povoláním nadace za dědice nebo nařízením odkazu. V takovém případě nabývá založení nadace účinnosti smrtí zůstavitele.
- Statut nadace upraví alespoň
 - a) **způsob jednání** orgánů nadace a
 - b) **podmínky pro poskytování nadačních příspěvků**, případně též **okruh osob**, kterým je lze poskytovat.
- Nadace **vzniká** dnem zápisu do veřejného rejstříku.

Majetek nadace a nadační kapitál

- Majetek nadace tvoří **nadační jistina** a **ostatní majetek**.
- **Nadační jistinu** tvoří soubor předmětů vkladů do nadace, popřípadě i nadačních darů.
- Nadační jistina **musí** mít celkovou hodnotu odpovídající alespoň výši **500 000 Kč**.
- Peněžní vyjádření nadační jistiny je **nadační kapitál**. Výše nadačního kapitálu se zapisuje do veřejného rejstříku.
- Nadace používá svůj majetek **v souladu s účelem** uvedeným v nadační listině i ve statutu a za podmínek tam určených k poskytování nadačních příspěvků, k zajištění vlastní činnosti k naplnění svého účelu a k úhradě nákladů na zhodnocení nadační jistiny i nákladů na vlastní správu.

Nadační příspěvek

- Nadace **nesmí poskytnout nadační příspěvek osobě**, která je členem jejího orgánu nebo která je zaměstnancem nadace, ani osobě jim blízké.
- Nejsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, vyvolané na straně zakladatele změnou okolností, **nesmí nadace poskytnout nadační příspěvek svému zakladateli**; jsou-li tu takové důvody, rozhodne správní rada po projednání s dozorčí radou nebo s revizorem. To platí i pro případ poskytnutí nadačního příspěvku **osobě zakladateli blízké**, ledaže nadace byla zřízena k podpoře osob zakladateli blízkých.
- Kdo přijal nadační příspěvek, může jej **použít jen ve shodě s ujednanými podmínkami**; nadaci na požádání prokáže, jak jej použil. Kdo použil nadační příspěvek v rozporu s ujednanými podmínkami, vrátí jej nadaci jako bezdůvodné obohacení.
- Osoba, která **přijala v dobré víře** nadační příspěvek - **není povinna jej vrátit**.

Orgány nadace

- **Správní rada** – statutární orgán, má alespoň 3 členy
- **Dozorčí rada** – kontrolní a revizní orgán nadace, má alespoň 3 členy.
- **Revizor** – jestliže není zřízena dozorčí rada, vykonává její působnost revizor.

Zrušení nadace

- Bylo-li **dosaženo účelu**, pro který byla nadace založena, je nadace zrušena a správní rada zvolí likvidátora.
- **Soud** zruší nadaci s likvidací na návrh osoby, která na tom má právní zájem, nebo i bez návrhu v případě, že
 - a) nadace vyvíjí činnost zakázanou,
 - b) se nadace stane neomezeně ručícím společníkem obchodní společnosti,
 - c) nadace závažně nebo opakovaně porušuje zákaz poskytovat nadační příspěvek osobě výše,
 - d) nadace neposkytuje nadační příspěvky déle než dva roky, aniž pro to má vážný důvod,
 - e) nadace nakládá s nadační jistinou v rozporu se zákonem,
 - f) se hodnota nadační jistiny sníží pod výši 500 000 Kč, a že tento stav trvá déle než jeden rok od konce účetního období, v němž k snížení hodnoty nadační jistiny došlo,
 - g) nadační jistina nepřináší žádný výnos po dobu delší než dva roky, nebo
 - h) není trvale možné, aby nadace nadále plnila svůj účel.

Zrušení nadace

- Neurčí-li nadační listina, jak má být s likvidačním zůstatkem naloženo, nabídne jej likvidátor **nadaci s obdobným účelem**. Je-li však pro to vážný důvod, může správní rada rozhodnout, že se likvidační zůstatek přednostně nabídne **obci, kraji** nebo **státu**.
- Není-li dobře možné nadaci s obdobným účelem likvidační zůstatek nabídnout, anebo je-li nabídka učiněná podle odstavce 1 odmítnuta, nabídne likvidátor likvidační zůstatek **obci, na jejímž území má nadace sídlo**. Nepřijme-li obec nabídku ani do dvou měsíců ode dne její účinnosti, nabývá likvidační zůstatek **kraj, na jehož území má nadace sídlo**.
- Získá-li likvidační zůstatek **obec, kraj** nebo **stát**, použije likvidační zůstatek jen k veřejně prospěšnému cíli.
- Obdržela-li nadace **účelově vázané plnění z veřejného rozpočtu**, likvidátor naloží s příslušnou částí likvidačního zůstatku podle rozhodnutí příslušného orgánu.

Přeměna nadace + změna právní formy

- K přeměně nadace může dojít její **fúzí sloučením s jinou nadací** nebo s **nadačním fondem**, anebo **změnou právní formy na nadační fond**.
- Nadaci lze sloučit s jinou nadací nebo s nadačním fondem, pokud to nadační listina nevyklučuje a zúčastněné osoby slouží témuž nebo obdobnému účelu. Při sloučení nadace s nadačním fondem musí být nástupnickou osobou nadace.
- Připustí-li to nadační listina výslovně, může správní rada po předchozím vyjádření dozorcí rady nebo revizora rozhodnout o **změně právní formy nadace na nadační fond**, avšak jen pokud došlo ke snížení hodnoty nadační jistiny pod výši stanovenou zákonem na dobu nikoli přechodnou.

Nadační fond

- Zakladatel zakládá nadační fond k **účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky**.
- Název nadačního fondu musí obsahovat slova „**nadační fond**“.
- Nadační fond se zakládá zakládací listinou nebo pořízením pro případ smrti.
- Nadační fond **vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku**.

Majetek nadačního fondu

- **Majetek nadačního fondu** tvoří soubor vzniklý z vkladů a darů, jejichž předmět nemusí splňovat předpoklad trvalého výnosu. Co je v majetku nadačního fondu, **nelze zastavit, ani jinak použít k zajištění dluhu**; k právnímu jednání, které tomu odporuje, se nepřihlíží.
- Majetek nadačního fondu lze **zcizit**, je-li to v souladu s účelem nadačního fondu. Lze jej též použít k investici považované za obezřetnou.
- Nadační fond **nevytváří nadační jistinu ani nadační kapitál**.
- Připustí-li to výslovně zakladatelské právní jednání, může správní rada rozhodnout po předchozím vyjádření dozorčí rady nebo revizora o **změně právní formy nadačního fondu na nadaci**. Rozhodnutí o změně právní formy musí obsahovat alespoň označení nadačního fondu názvem, sídlem a identifikujícím údajem a náležitosti stanovené pro nadační listinu.

Ústav

- Ústav je právnická osoba ustavená **za účelem provozování činnosti užitečné společensky** nebo **hospodářsky** s využitím své osobní a majetkové složky. Ústav **provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné** za podmínek předem stanovených.
- Provozuje-li ústav obchodní závod nebo jinou **vedlejší činnost**, nesmí být provoz na újmu jakosti, rozsahu a dostupnosti služeb poskytovaných v rámci **hlavní činnosti ústavu**. **Zisk** může ústav použít jen k podpoře činnosti, pro niž byl založen, a k úhradě nákladů na vlastní správu.
- Název ústavu musí obsahovat slova „**zapsaný ústav**“, postačí však zkratka „**z. ú.**“

Vznik + orgány ústavu

- Ústav **vzniká** zápisem do veřejného rejstříku.
- Nenaplnuje-li ústav dlouhodobě svůj účel, **zruší** jej **soud** na návrh osoby, která osvědčí právní zájem.

Orgány ústavu:

- **Ředitel** - statutární orgán ústavu. Statut může pro tento orgán zvolit i jiné označení, pokud tím nevzbudí klamný dojem o jeho povaze.
- **Správní rada** - jmenuje a odvolává členy správní rady zakladatel. Není-li to možné, volí a odvolává členy správní rady dozorčí rada, pokud byla zřízena; jinak správní rada volí a odvolává své členy sama.
 - Neurčí-li zakladatelské právní jednání jiné funkční období člena správní rady, je tříleté.
 - Správní rada volí i odvolává ředitele, dohlíží na výkon jeho působnosti a rozhoduje o právních jednáních ústavu vůči řediteli; není-li určeno jinak, projevuje za ústav při těchto právních jednáních vůli předseda správní rady.
 - Správní rada schvaluje rozpočet, řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu ústavu.
 - Správní rada rozhoduje o zahájení provozu obchodního závodu nebo jiné vedlejší činnosti ústavu nebo o změně jejího předmětu, pokud zakladatelské právní jednání neurčí něco jiného.
- **Dozorčí rada**

Pojmy

- **Spotřebitel** - každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.
- **Podnikatel** - samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.
 - Pro účely ochrany spotřebitele se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.

Pojmy

- **Obchodní firma** - jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. Podnikatel nesmí mít víc obchodních firem.
 - Ochrana práv k obchodní firmě náleží tomu, kdo ji po právu použil poprvé. Kdo byl dotčen ve svém právu k obchodní firmě, má stejná práva jako při ochraně před nekalou soutěží.
 - Obchodní firma nesmí být zaměnitelná s jinou obchodní firmou ani nesmí působit klamavě.

Zastoupení

- Kdo je oprávněn právně jednat jménem jiného, je jeho **zástupcem**; ze zastoupení vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému. Není-li zřejmé, že někdo jedná za jiného, platí, že jedná vlastním jménem.
- Je-li zástupce v dobré víře nebo musel-li vědět o určité okolnosti, přihlíží se k tomu i u zastoupeného; to neplatí, jedná-li se o okolnost, o které se zástupce dozvěděl před vznikem zastoupení. Není-li zastoupený v dobré víře, nemůže se dovolat dobré víry zástupce.
- Zastoupit jiného **nemůže** ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného, ledaže při smluvním zastoupení zastoupený o takovém rozporu věděl nebo musel vědět.

Zastoupení

- **Smluvní zastoupení**
 - Plná moc - zmocněnec
 - Prokura

- **Zákonné zastoupení a opatrovnictví**
 - Zákonné zastoupení
 - Opatrovnictví člověka
 - Opatrovnická rada
 - Opatrovnictví právnické osoby

Smluvní zastoupení

- **Plná moc** (generální x speciální)
- **Prokura**
 - Udělením prokury zmocňuje podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku prokuristu k právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu, popřípadě pobočky, a to i k těm, pro která se jinak vyžaduje zvláštní plná moc. Zcizit nebo zatížit nemovitou věc je však prokurista oprávněn, je-li to výslovně uvedeno.
 - Prokurista není oprávněn přenést prokuru na někoho jiného ani udělit další prokuru; k opačným ujednáním se nepřihlíží.
 - Omezení prokury vnitřními pokyny nemá účinky vůči třetím osobám, i když bylo zveřejněno.
 - Prokurista vykonává prokuru **s péčí řádného hospodáře**.

Zákonné zastoupení + opatrovnictví

- sleduje ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv
- **Zákonný zástupce** nebo **opatrovník**
 - **není oprávněn** za zastoupeného právně jednat v záležitostech týkajících se vzniku a zániku manželství, výkonu rodičovských povinností a práv, jakož i porřízení pro případ smrti nebo prohlášení o vydědění a jejich odvolání.
 - **nesmí** odejmout zastoupenému věc zvláštní obliby, ledaže to odůvodňuje ohrožení jeho života či zdraví, a jedná-li se o nezletilého, který není plně svéprávný, také jiný závažný důvod. Věc zvláštní obliby musí být zastoupenému ponechána i při jeho umístění ve zdravotnickém zařízení, v zařízení sociálních služeb, zařízení sociálněprávní ochrany dětí nebo podobném zařízení.
- Dojde-li ke střetu zájmu zákonného zástupce nebo opatrovníka se zájmem zastoupeného anebo hrozí-li takový střet, jmenuje soud zastoupenému **kolizního opatrovníka**.

Zákonné zastoupení + opatrovnictví

- Zákonný zástupce ani opatrovník **nemůže** požadovat od zastoupeného **odměnu za zastoupení**.
- Má-li však povinnost spravovat jmění, lze za správu přiznat **odměnu**. O její výši rozhodne soud s přihlédnutím k nákladům správy, k hodnotě spravovaného majetku a k výnosům z něho, jakož i k časové i pracovní náročnosti správy.

Opatrovnictví člověka

- **Soud** jmenuje opatrovníka člověku, je-li to **potřeba k ochraně jeho zájmů**, nebo vyžaduje-li to **veřejný zájem**. Soud jmenuje opatrovníka zejména tomu, koho ve svéprávnosti omezil, tomu, o kom není známo, kde pobývá, neznámému člověku zúčastněnému při určitém právním jednání nebo tomu, jehož zdravotní stav mu působí obtíže při správě jmění nebo hájení práv.
- K povinnostem opatrovníka náleží udržovat s opatrovancem vhodným způsobem a v potřebném rozsahu pravidelné spojení, projevovat o opatrovance skutečný zájem, jakož i dbát o jeho zdravotní stav a starat se o naplnění opatrovancových práv a chránit jeho zájmy.
- Rozhoduje-li opatrovník o opatrovancových záležitostech, **vysvětlí opatrovanci srozumitelně povahu a následky rozhodnutí**.

Opatrovnická rada

- Je-li jmenován opatrovník, může **opatrovanec** nebo každá **osoba opatrovanci blízká** žádat o ustavení opatrovnické rady; **opatrovník svolá schůzi osob blízkých opatrovanci a jeho přátel**, jsou-li mu známi, tak, aby se schůze konala do třiceti dnů po obdržení žádosti. Není-li schůze včas svolána nebo nekoná-li se z jiného důvodu, anebo není-li na ní zvolena opatrovnická rada, svolá schůzi **soud**, a to i bez návrhu.
- **Schůze se může zúčastnit opatrovanec, každá osoba opatrovanci blízká a kdokoli z jeho přátel, třebaže nebyl pozván; každý z nich má jeden hlas.** Zúčastní-li se schůze alespoň pět osob, může být opatrovnická rada zvolena.
- **Členem opatrovnické rady** může být jen osoba, která o opatrovance osvědčí dlouhodobý a vážný zájem a schopnost projevovat jej i do budoucna a jejíž zájmy neodporují zájmům opatrovance. Opatrovník nemůže být členem opatrovnické rady.
- **Opatrovnická rada má alespoň tři členy.** Je schopna usnášet se za přítomnosti většiny členů; má-li však opatrovnická rada tři členy, vyžaduje se přítomnost všech. Rozhodnutí přijímá opatrovnická rada většinou hlasů přítomných členů.

Opatrovnická rada

Bez souhlasu opatrovnické rady nesmí opatrovník rozhodnout o

- a) změně bydliště opatrovance,
- b) umístění opatrovance do uzavřeného ústavu nebo podobného zařízení v případě, kdy to zdravotní stav opatrovance zjevně nevyžaduje, nebo
- c) zásazích do integrity opatrovance, nejedná-li se o zákroky bez závažných následků.

Bez souhlasu opatrovnické rady nesmí opatrovník naložit s majetkem opatrovance, jedná-li se o

- a) nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající **stonásobku životního minima** jednotlivce podle jiného právního předpisu,
- b) nabytí nebo zcizení majetku převyšující **jednu třetinu opatrovanceva majetku**, ledaže tato třetina představuje hodnotu jen nepatrnou, nebo
- c) přijetí nebo poskytnutí **zápůjčky, úvěru nebo jistoty** v hodnotách uvedených v písmenu a) nebo b),

ledaže se k takovým rozhodnutím vyžaduje i souhlas soudu.

Je-li to v zájmu opatrovance, může se opatrovnická rada usnést, jaká další rozhodnutí opatrovníka o opatrovanci podléhají jejímu souhlasu; taková usnesení nesmí omezovat opatrovníka nad míru přiměřenou okolnostem.

Opatrovnictví právnické osoby

- **Soud** jmenuje opatrovníka právnické osobě, která to potřebuje, aby mohly být spravovány její záležitosti nebo aby mohla být hájena její práva.
- Opatrovníkem právnické osoby může soud jmenovat jen osobu, která splňuje podmínky stanovené pro způsobilost být členem statutárního orgánu. Přestane-li opatrovník tyto podmínky splňovat, oznámí to soudu bez zbytečného odkladu. Dozví-li se soud, že opatrovník uvedené podmínky nesplňuje, nahradí ho bez zbytečného odkladu novým opatrovníkem.
- Soud opatrovníku uloží, **aby s odbornou péčí usiloval o řádné obnovení činnosti statutárního orgánu právnické osoby**; je-li toho třeba, soud působnost opatrovníka dále vymezí s přihlédnutím k působnosti dalších orgánů právnické osoby, popřípadě i k právům společníků.